

Received / Geliş
04.07.2017

Article History
Accepted / Kabul
07.08.2017

Available Online / Yayınlanma
15.08.2017

CONTRIBUTIONS TO THE "COMPILATION DICTIONARY" FROM SERİK (ANTALYA) YURUKS DIALECT

SERİK (ANTALYA) YÖRÜKLERİ AĞZINDAN "DERLEME SÖZLÜĞÜ"NE
KATKILAR¹

Serdar BULUT²

Abstract

Language features of Turkish dialects is rescued from extinction thanks to the compilation studies. Led by the Turkish Language Association of Auditors founded in 1932, "The Journal of Public Opinion Compilation in Turkey" was unearthed. The institution continued to work and combining old and new materials brought the "Dictionary of Compilation" between the years 1963 and 1979. This dictionary is the most basic work that reveals the existence of the Turkish dialects. Especially, if we assume that the dialects are unresisting to time and space, as the studies on the dialects continues to increase "Compilation Dictionary" will also be enriched. In this study, local language materials in Antalya's Serik Yuruks districts dialects will be classified and given which are unaccompanied in the "Compilation Dictionary". In these dialects, words which are listed in the dialects of Serik Yuruks without meaning located in "Compilation Dictionary" or although these words take part in the "Compilation Dictionary" but not shown to belong to Antalya dialects will also be given under the related title.

Keywords: Serik (Antalya) Dialects, Yoruk Dialect, Karakoyunlu Yuruks, Compilation Dictionary, Turkey Turkish Dialects

Özet

Türkiye Türkçesi ağızlarının dil özellikleri, derleme çalışmaları sayesinde yok olmaktan kurtulmaktadır. 1932 yılında kurulan Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin önderliğinde "Türkiye'de Halk Ağzından Söz Derleme Dergisi" ortaya çıkarılmıştır. Kurum çalışmalarına devam etmiş ve eski ile yeni malzemeleri birleştirerek 1963-1979 yılları arasında "Derleme Sözlüğü"nü meydana getirmiştir. Bu sözlük günümüzde Türkiye Türkçesi ağızları söz varlığını ortaya koyan en temel eser hüviyetindedir. Özellikle ağızların zamana ve mekâna karşı dirençsiz olduğunu varsayarsak, ağızlarla ilgili çalışmaların artarak devam etmesi neticesinde "Derleme Sözlüğü" de zenginleşecektir. Çalışmamızda Antalya'nın Serik Yörükleri ağızlarında yer alan fakat "Derleme Sözlüğü"ne kazandırılmayan yöresel dil malzemeleri kendi içinde sınıflandırılarak verilecektir. Bu ağız malzemelerinden "Derleme Sözlüğü"nde yer alıp eğer Serik Yörükleri ağızlarındaki anlamları verilmeyenler veya "Derleme Sözlüğü"nde yer almasına rağmen Antalya ağzına ait oldukları gösterilmeyenler var ise bunlar da ilgili başlık altında verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Serik (Antalya) Ağzı, Yörük Ağzı, Karakoyunlu Yörükleri, Derleme Sözlüğü, Türkiye Türkçesi Ağızları

¹ Bu çalışma, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi (Antalya) ev sahipliğinde düzenlenen II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sözel bildiri olarak sunulmuştur.

² Dr. Giresun Üniversitesi Rektörlük Türk Dili Bölümü, serdarbulut07@hotmail.com

GİRİŞ

Serik İlçesi ve Serik Yörükleri Hakkında Genel Bilgiler

Serik ilçesi Antalya iline bağlı bir ilçedir. Bu sebeple öncelikle kısaca Antalya hakkında bilgiler vermek yerinde olacaktır. Antalya ili Türkiye'nin güneybatısında 29° 20' - 32° 35' doğu boylamları ile 36° 07'-37° 29' kuzey enlemleri arasındadır. Güneyinde Akdeniz ve kuzeyinde denize paralel uzanan Toroslar ile çevrili olup, doğusunda İçel, Konya ve Karaman, kuzeyinde Isparta ve Burdur, batısında Muğla illeri ile komşudur. İlin yüz ölçümü 20.815 km² kadardır. Bu Türkiye yüz ölçümünün % 2,6'sı kadarına karşılık gelir. Akdeniz Bölgesi'nin batısında bulunan Antalya ili, bölge yüz ölçümünün ise % 17,6'sını oluşturur. İl, doğal ve kültürel coğrafya özellikleri bakımından büyük bir zenginliğe sahiptir (Sarı, 2010: 47; Akt. Erdem ve Bölük, 2012: 1).

Toplam 19 ilçesi bulunan Antalya ili Yörük-Türkmen taifesinin yerleşim yurdu olarak önemli bir merkez konumundadır. Göçebe yaşam tarzı benimseyen yörüklerin en yoğun olduğu yer hiç şüphesiz Antalya'dır. Kendine has kültürleri ve yaşayış tarzları olan bu yörüklerin bölgede en yoğun yaşadıkları ilçe Teke yörüklerinin başkenti konumundaki Serik ilçesidir.

Yüzölçümü 1.353 km² olan Serik ilçesi, Antalya il merkezinin yaklaşık 40 km doğusunda, kıyıda 7 km içeridedir. Doğuda Manavgat ilçesi, güneyde Akdeniz, Batıda Aksu ilçesi, Kuzeyde de Burdur ve Isparta illeriyle çevrilidir. Denizden 26 m yükseklikte olan ilçe, 22 km'lik bir kıyı şeridinde sahiptir (Mecek, 2014: 1). Cumhuriyetin ilk yıllarında 26 Haziran 1926 tarihinde kaza statüsünü kazanan Serik, Osmanlı Devleti'nin ilk döneminde de idari durumunu korumuş, “Karahisar-ı Teke” adıyla 1393 yılında Teke Sancağı'na bağlı bir kaza olarak Anadolu Eyaleti'ne bağlanmıştır. 16. yy'dan itibaren “Karahisar” Nahiyesi ve “Serik” Nahiyesi adlarıyla ikiye ayrılmıştır. Bugünkü Yanköy civarında bulunan ve halk dilinde “Asar” adıyla bilinen Sillyon, Karahisar Nahiyesi'nin merkezi, Belkıs, (Aspendos Tiyatrosu çevresi) Serik Nahiyesi'nin merkezi olmuştur. 19. yy'da “Karahisar-ı Teke” kazası yerine “Serik” adı kullanılmaya başlanmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'ndaki ilk nüfus sayımında (1831) “Serik” adı kullanılmıştır. “Serik” adının nereden geldiğine dair şöyle bir rivayet vardır: Eski Osmanlı belgeleri incelendiğinde bu bölgeye “Cemaat-ı Etrâk-ı Serik” adıyla bilinen bir konar-göçer Türkmen taifesi yerleşmiştir. İşte, bugünkü “Serik” adı bu topluluktan gelmektedir (Mecek, 2014: 2).

Serik ilçesi Teke Yörükleri olarak bilinen Yörük aşiretlerinin merkezi konumundadır. Serik ilçesinde yoğun bir nüfusa sahip olan Yörüklerle ilgili şunları söyleyebiliriz: Yörükler, Anadolu'da ve Rumeli'de konargöçer hayat yaşayan Türkler olup Osmanlı Devletinden günümüze tarihi süreç içerisinde genellikle Yörük veya Türkmen olarak adlandırılırlar (Ak, 2015: 11). Yaylak ve kışlaklarıyla önemli imkânları sunan Türk coğrafyasının genellikle sahil şeridinde bulunan ılıman iklime sahip kuytu yerlerinde kışlayıp, iç kesimlere doğru yükselen dağların üzerinde bulunan serin yerlerde yaylarlar (Ak, 2010: 332-333). Yörüklerin uğraş alanı içerisinde hayvancılık önemli bir yer tutar (Ak, 2017b: 52). Serik'teki Yörükler son zamanlarda hayvancılığın yanında özellikle seracılıkla uğraşmaktadırlar. Hatta seracılık, hayvancılığı ikinci plana atmıştır. Hayvancılık ve seracılıkla uğraşan Serik ilçesindeki Yörükler, diğer coğrafyadaki Yörükler gibi yazları yaylalarda, kışları ise Serik'te geçirmektedirler.

Konargöçer hayatı önemseyen ve sosyo-kültürel hayatta baskın özellikler gösteren Serik Yörükleri, geçmiş yıllardan kalan hayvan ve insan tedavi yöntemlerini devam ettirmektedirler. Serik Yörüklerinin hayvan ve insan tedavi yöntemlerini Mehmet Ak, “Yörüklerde Halk Baytarlığı (Ak, 2017b)” ve “Yörüklerde Halk Hekimliği (Ak, 2017a)” başlıklı makaleleriyle bilim dünyasına kazandırmıştır. Mehmet Ak, Yörüklerin bir başka kültürel zenginliği olan püse kültürünü ise “Yörüklerin Günlük Hayatında Püse

“(Ak, 2013)” başlıklı makalesinde ele almıştır. Hayvanlarını ve insanların kendi yöntemleriyle tedavi eden ve püse kültürüne önem veren bu Yörükler, avcılığa da yarı bir kıymet vermektedirler. Serik Yörüklerinin av kültürünü Yüksel Kaştan ve Yücel Kaştan “Antalya Yöresi Yörüklerinde Av (Kaştan ve Kaştan, 2009)” isimli makaleleriyle ilim dünyasına kazandırmışlardır. Bu tarz çalışmalar Serik Yörüklerinin kültürel hayatta ne kadar etkin olduklarını göstermektedir. Bu Yörüklerin bilim dünyası açısından araştırılacak daha birçok yönü mevcuttur.

Kültürel olarak renkli olan Yörüklerin yaşadığı Serik ilçesine baktığımız zaman başta Karakoyunlu, Karakeçili, Honamlı, Töngüçlü, Eskiyörük, Hayta, Solaklı olmak üzere 16 Yörük aşireti bulunmaktadır. Bu Yörük aşiretleri Orta Asya’dan bu topraklara gelmiş ve konar-göçer bir hayat benimsemişlerdir. Bu Yörükler yazları Korkuteli, Beydağları arasındaki Karçukuru, Feslikan, Geyikbayırı, Saklıkent gibi yerlere, Isparta’da Aksu, Anamas, Gelendost ve çevresine yayılmak için gitmektedirler. Kışları yine Serik’teki obalarına dönen bu Yörük aşiretleri son yıllarda hayvancılığı ikinci plana atmış ve konar-göçerliği bırakarak seracılığa ağırlık vermeye başlamıştır. Yazları yaylalarda kara çadırlarda yaşayan bu Yörükler son yıllarda yaylacılığı turistik gezi veya yazları serinlemek amacıyla yapmaya başlamışlardır. Kendilerine has kültürel yapılarını koruma eğiliminde olan Yörükler, atasözü, deyim, masal, ninni, kalıp söz gibi dilsel öğeleri kullanma noktasında kendilerine has üsluplarını yaşatmaya çalışmaktadırlar. Serik Yörükleri dil konusunda kültürel olarak önemli bir potansiyele sahiptir.

Ağızlar ve Derleme Sözlüğü

Bir dili bütün olarak kavrayabilmek için, öncelikle o dili oluşturan parçaları el alıp incelemek ve daha sonra parça bütün ilişkisi içerisinde bütünü anlamaya çalışmak gerekir (Yavuz, 2011: 59). Ağızlar da böyle bir parça bütün ilişkisinin bir parçası olarak dilin en önemli öğelerinden biri olma özelliğini devam ettirmektedirler.

Ağız; bir dilin bir şive içerisinde mevcut olan ve söyleyiş farklarına dayanan küçük kollara, bir memleketin çeşitli bölge ve şehirlerinin kelimeleri söyleyiş bakımından birbirinden ayrı olan konuşmalarına verilen addır (Demir, 2002: 105). Ağızlarda görülebilen en önemli farklılık ses farklılığıdır. Ağızlar bu yönüyle lehçe ve şiveden ayrılırlar.

“Ağızlar bir dilin içinde çeşitlenen varyasyonlar olarak değerlendirilebilir. Bu anlamda ağızlar kök kimlik unsurlarını taşımakla birlikte, farklılaşan ve değişen yönleri de vardır. Bu farklılaşma yüzyıllar boyu devam ettiğinde lehçe, daha ilerisinde kök dilden ayrılmış ayrı dillerin oluşması muhtemeldir. Bugün “ata dil” veya “dil aileleri” teorileri incelendiğinde, aslında dillerin bir kökten geldiği, coğrafi, siyasi ve kültürel farklılaşmalar neticesinde, özellikle iletişimin kopmasıyla birlikte birçok dilin oluştuğu görülmektedir (Erdem 2013: 96).”

Ağızlar; fonetik, morfoloji, semantik bakımından standart dile kaynaklık eder. Yabancı kelimelere yeni karşılıklar bulma, türlü ses değişimlerini ya da eklerin tarihsel gelişimini açıklama noktasında araştırmacıların başvurduğu önemli bir alandır. Ağızlarda Türkiye Türkçesine ait keşfedilmemiş birçok kelime bulunmaktadır (Telli, 2017: 135).

“Ağızlar şüphesiz ait olduğu dilin zengin birer hazineleridir. Dilin içerisinde o gün olmayan çok kelime ağızlarda varlığını devam ettirebilmektedir (Yavuz ve Telli 2013: 400).” Ağızlar bu yönüyle standart Türkiye Türkçesinde bilinmeyen birçok kelimeyi nesillerden nesillere canlı şekilde aktarmaya devam etmektedir. Fakat bu aktarım teknolojinin gelişmesi, şehirlere göçlerin artması gibi sebeplerden dolayı eski gücünü kaybetmektedir. Bu noktada devreye derleme çalışmaları girmektedir.

Türkiye Türkçesi ağızları üzerine yapılan ilk derleme çalışmaları yabancı araştırmacılarla başlamıştır. Maksimov'un 1867 yılında Hüdavendigâr ve Karamanlı ağızları üzerine yazdığı "Opıt Izsledovaniya Tjurskich Dialektov v Chudavendgare i Karamanii (St. -Petersburg, 1967)" adlı eser Türkiye Türkçesi ağız araştırmalarının ilk eseri olarak tarihteki yerini korumaktadır. Literatürde yabancı araştırmacılar dönemi olarak bilinen bu dönem 1940 yılına kadar varlığını devam ettirmiştir. 1940 yılından sonra alana yerli araştırmacılar dâhil olmuştur.

1940'lı yılların başında Ahmet Caferoğlu, Anadolu'yu batıdan doğuya, kuzeyden güneye hemen hemen bütün vilayetlerini gezerek metin derleme çalışmalarında bulunmuştur (Akar, 2006: 42-43). Ahmet Caferoğlu'ndan sonra özellikle Ömer Asım Aksoy, Zeynep Korkmaz, Leyla Karahan, Tuncer Gülensoy, Ahmet Buran, Ahmet Bican Ercilasun, Necati Demir, Mehmet Dursun Erdem, Gürer Gürsevin gibi isimler yerli araştırmacılar döneminin daha da uzun soluklu olmasını sağlamıştır. Fakat ağız araştırmalarında henüz istenilen seviyelere ulaşılmış değildir. Derleme çalışmaları yapılmaya devam etse de henüz derlemeye konu olmamış il ve ilçe ağızları mevcuttur. Serdar Bulut'un Türkiye Türkçesi Ağızları Üzerine Çalışma Yapılmayan İl ve İlçeler (Bulut, 2013) isimli çalışması ve Tuncer Gülensoy ile Ercan Alkaya'nın Türkiye Türkçesi Ağızları Bibliyografyası (Gülensoy ve Alkaya, 2011) isimli çalışmalarına bakıldığı zaman derleme yapılan il ve ilçe kadar derleme yapılmayan il ve ilçenin olduğu görülecektir. Bu derleme çalışmalarının artması Türkiye Türkçesi ağız atlasının oluşturulmasına ve ayrıca mukayeseli ağız çalışmalarının da artmasına ortam hazırlayacaktır.

Ağız çalışmalarının artması beraberinde ağız sözlüklerinin oluşturulmasına imkân sağlamıştır. Bu noktada Derleme Sözlüğü önemli bir başvuru kaynağı haline gelmiştir. Atatürk döneminde kurulan ve sonraki adı Türk Dil Kurumu olan Türk Dili Tetkik Cemiyeti 1933-1935 yılları arasında Türkiye Türkçesi ağızlarında yaşayan "150 binden fazla kelimeyi tespit etmiş ve bu kelimeleri 1939-1949 yılları arasında Türkiye'de Halk Ağzından Söz Derleme Dergisi' adıyla yayımlamıştır (Akar, 2006: 42)." Derleme Dergisi, yazı dilinde bulunmayan, sadece halk ağzından derlenmiş bir ağız sözlüğüdür. Derleme Dergisi'nden sonra ise 1963-1982 yılları arasında 12 ciltlik Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü (Derleme Sözlüğü) yayımlanmıştır. Derleme Sözlüğü, Türkiye Türkçesi ağızları hususunda şu ana kadar yayımlanmış en kapsamlı sözlüktür. Söz varlığı derlemelerinde de en önemli ölçüttür (Küçükbalı, 2016: 645). Ancak bu sözlük malzemesi Türkiye Türkçesinin ağızlarındaki zengin hazinayı halen tam olarak yansıtamamaktadır (Tekin ve Cantürk, 2014: 34). Bu sözlükteki madde sayısı 118.000'e yakın (Yıldırım, 2012: 568) olmasına rağmen Anadolu'nun bütününde konuşulan ağızların kelime hazinesinin tamamını içine almamaktadır (Tokat, 2014: 154).

Derleme Sözlüğü'nde var olan yöresel kelimeler Türk Dil Kurumu'nun Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü adı altında http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas adresinde hizmet vermektedir. Bu adresten de ilgili ağız sözcüklerine rahatlıkla ulaşılabilmektedir. Derleme Sözlüğü'nün zenginleşmesi standart Türkiye Türkçesi'nin ve dolayısıyla Büyük Türkçe Sözlük'ün de zenginleşmesini sağlayacaktır. Bu amaçla son yıllarda il ve ilçe ağızlarından Derleme Sözlüğü'ne yapılan katkıları makale ve sempozyum bildirilerinde görmekteyiz. Bu tarz çalışmaların artması Türkiye Türkçesi ağızları açısından son derece olumlu gelişmelerdendir.

Serik Ağzının Türkiye Türkçesi Ağızları İçindeki Yeri

Serik ağızı, Antalya ağızı içinde yer alan bir ilçe ağızıdır. Orta Asya kökenli Yörük aşiretlerinin merkezi konumundaki Serik, Yörüklerin konar-göçer şekilde yaşamasından dolayı renkli ağız yapısını ve kültürünü bozulmadan günümüze kadar

ulaştırabilmiştir. Fakat Serik'in turistik bir yöre olması, Yörüklerin konar-göçerliği terk etmeye başlaması, teknolojinin gelişmesi, sosyal medyanın etkinleşmesi gibi doğal yapıya zarar verecek oluşumların artması Serik ağzının da doğal yapısının bozulmasına ortam hazırlamaktadır. Bu olumsuz faktörler Serik ağzını bozma eğiliminde bulursa da Yörüklerin tutucu yapısı bu bozulmanın zamanını ilerilere taşımaktadır. Serik tamamen bir Türkmen merkezidir ve ağız yapısı Antalya ağzının genel görünümüyle aynı doğrultudadır.

Serik Ağızı, Leyla Karahan'ın Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması isimli çalışmasına göre Batı Grubu Ağızları içinde Afyon, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Eskişehir, Isparta, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak ve Nallıhan (Ankara) ağzıları ile I. Grup (Karahan, 1996: 150) içinde yer alan Antalya ağızı alt grubu bünyesinde yer almaktadır. Serik ağızı göstermiş olduğu özellikler bakımından da bu ağız grubuna bağlıdır.

Serik Ağızı üzerine yapılan ağız çalışmalarına baktığımız zaman Mehmet Balcı'nın *Antalya Yöresi Ağızları (Serik-Manavgat-Akseki)* isimli Ankara Üniversitesi Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesinde 1966 yılında yapmış olduğu bir adet mezuniyet tezi, Süleyman Sünbül'ün *Tanıklarıyla Antalya/Serik Ağızı Sözlük Çalışması* isimli Atatürk Üniversitesinde yapmış olduğu bir adet mezuniyet tezi, Ramazan Bölük'ün *Serik (Antalya) Ağızı* isimli Erzincan Üniversitesinde 2011 yılında yapmış olduğu bir adet yüksek lisans tezi bulunmaktadır. Ramazan Bölük bu tezini 2012 yılında "*Serik Ağızı (Bölük, 2012)*" ismiyle kitaplaştırmıştır. Bu kitap Serik ağzıyla ilgili yapılan en kapsamlı eserdir. Yine Ramazan Bölük ile Mehmet Dursun Erdem'in birlikte 2012 yılında yayınladıkları "*Antalya ve Yöresi Ağızları (Erdem ve Bölük, 2012)*" isimli kitap çalışması, Serik ağzını derinlemesine ele alan ikinci önemli kitap çalışmasıdır. Baktığımız zaman Serik ağzıyla ilgili toplamda iki mezuniyet tezi, bir yüksek lisans tezi ve 2 adet de kitap çalışması mevcuttur.

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NE KATKI MAHİYETİNDE ELE ALINAN SÖZ VARLIĞI

Çalışmamızda Orta Asya kökenli Yörüklerin yaşadığı Torosların önemli şehri Antalya'nın Serik ilçesi Yörük ağızlarında yaşayan yöresel kelimelerden Derleme Sözlüğü'nde hiç bulunmayan kelimeler, Derleme Sözlüğü'nde bulunmasına rağmen anlamları eksik veya farklı verilen kelimeler ve Derleme Sözlüğü'nde Serik Yörükleri ağzındaki anlamıyla kullanılmasına rağmen Serik, Serik Yörükleri veya Antalya ağzına ait olduğu belirtilmeyen kelimeler ayrı ayrı tespit edilerek gösterilecektir. Bu söz varlığı kendi içinde İsimler, Fiiller, Sıfatlar, Zarflar, Zamirler, Deyimler, Ünlemler, Edatlar, İkilemeler şeklinde sözcük türlerine göre kategorilendirilerek verilecektir. Kategorilendirilen bu söz varlığı yörede yapılan derleme yöntemi ve kaynaklardan yapılan tarama usulüyle tespit edilmiştir. Çalışmamızda ağırlıklı olarak Karakoyunlu ve Töngüçlü Yörüklerinin söz varlığı temel alınmıştır. Çalışmamız 200 söz varlığı ile sınırlı tutulmuş, kalan söz varlığı diğer çalışmalarımızda bilim dünyasına sunulacaktır.

1. Derleme Sözlüğü'nde Hiç Bulunmayan Kelimeler

İsimler

acı eşi: Acı ekşi, turunç.

ağdala: İlkbaharda çamlarda olan ve çam altında olan kişilere düşünce alerji yapan bir çeşit toz.

ankon: Tarlaya ekilen ve ağaç boyu kısa olan tarla domatesi.

arasaban: Sebzelerin arasını sürmek için kullanılan ince bacaklı ve 8 ayaklı saban. Yörede bu tarım aletine patlatma da denmektedir.

- biciklik:** Göğüsleri dik tutup dolgun göstermek için kullanılan kadın iç çamaşırı, sütyen.
- cırnavık:** Bahar mevsimi sonunda ekinlerin içinde yetişen ve kabuğu soyularak yenebilen bir tür yabancı ot.
- çakalı:** Herhangi bir ağacın özellikle zeytinin aşısız, yabancı olanı, çakal.
- çibıklı domates:** Çubuğa ağan uzun domates. Bu domates seraya ekilmez, tarlaya ekilir.
- çibıklı fasulye:** Çubuğa ağan fasulye.
- çitlatma:** Taşla ezilerek salamura edilen ve çok lezzetli olan yeşil zeytin.
- çilçe:** Beş parmağın en küçüğü olan serçe parmak.
- çipil ördek:** Avlanabilen bir tür ördek çeşidi.
- çit ahır:** İçine koyun, keçi gibi küçük baş hayvan konan ağıl.
- çulvalık:** Dokuma tezgahı.
- depesüstü:** Kafasının üstü, tepesi üstü, kafa üstüne durmak.
- deri peyniri:** Tulum peyniri.
- dibek taşı:** Buğday, mısır gibi tahılları ezmek için kullanılan düz taş.
- diken gülü:** Gül.
- diken yemişi:** Böğürtlen
- doğurgaç:** (Genelde hayvanlar için kullanılır) gebe, hamile.
- dokuz aylık:** Futbol şeklinde bir ebenin kaleye geçtiği ve diğerlerinin sadece topa bir kez dokunma hakkının olduğu ve 9 gol yiyenin elendiği bir oyun.
- dutuşdurmalık:** Ateş yakmak için kullanılan çalı, çirpi, çıra gibi araçlar.
- elliki:** Elli iki, İskambil kağıdı.
- far avı:** Gece projektörle yapılan tavşan avı.
- fasik:** Bezelye.
- fışkırık:** Yeni ekilen tohumları sulamak için kullanılan ibriğe benzer fiskiye.
- frenk yemişi:** Kaktüs ağacının meyvesi.
- gergi demiri:** Traktörün arkasında sağ ve sol kolu birleştirmeye yarayan demir.
- gabak gafa:** Kel, saçsız insan.
- gabak kelle:** Kel, saçsız insan.
- gabarcak:** Dağlarda yetişen ve üzüme benzer turuncu renkli meyvesi olan bitki. Bu küçük meyveler yenmez.
- gabıklı:** Fasulyenin tazeyken kabuklarıyla beraber kırılıp damda kurutulması sonucu yapılan yemek.
- galiptos:** Okaliptus ağacı.
- gamar kulak:** Kepçe kulak, geniş ve enli kulaklı insan.
- gaplan gabâ:** Kaplumbağa.
- gara lastik:** Köylerde giyilen siyah lastik ayakkabı.
- garüzüm:** Kara üzüm, böğürtlen.
- gicişgi:** Bk. gidişgi.

- gidişgi:** Gidişme eyleminin vuku bulması, kaşıntı.
- goçluk:** Koyunlar için tohum olarak (koç) bırakılması düşünülen erkek kuzu.
- gosalak:** Öğünen, böbürlenen, yürüyüşüyle eda saçan.
- göbülü:** Toprağı işlemek için kullanılan tarım aleti.
- göğsü kızıl:** Göğüs tarafı kırmızıya yakın olan serçeye benzer bir kuş, kızıl gerdan.
- gölleme:** Diş zilgiti, küçük bebelere dişi çıkarken yapılan kaynamış buğday.
- göt kepeçesi:** Traktörlerin arkasına takılarak toprak taşımaya yarayan alet.
- gukkumavık:** Baykuş.
- gurmut:** Küçük yaban armutu.
- gurt ağzı:** Büyük su anahtarı.
- guru peynir:** Kuru peynir, tulum peyniri.
- hacı yüssüğü:** Hacdan dönen insanların Mekke'den aldıkları hediye yüzük.
- hal ipi:** Beyaz pamuk ipi.
- hamilleci:** Hamile.
- havili:** öz. is. Havva isminin yöre insanları arasında kullanım şekillerinden birisi.
- honamlı:** Antalya yöresinde yaşayan Teke Yörüklerinden olan aşiretlerden biri.
- honamlı keçisi:** Kıl keçisinin bir türü.
- horşaf:** Hoşaf.
- hoter:** Foter, fötr şapka.
- ısdılık:** Vücudun yaz aylarında sıcaktan dolayı kırmızı kırmızı alerji olması.
- ilimon:** Limon.
- isdilik:** Vücudun yaz aylarında sıcaktan dolayı kırmızı kırmızı alerji olması.
- isdirte:** Gözde çıkan sivilceden büyük çıban.
- it dirseği:** Gözde çıkan sivilceden büyük çıban.
- kanalat:** Büyük su yolu, su kanalı.
- kara lastik:** Köylerde giyilen siyah lastik ayakkabı.
- kara üzüm:** Böğürtlen.
- kepercen:** Avcıların pusu kurarak beklediği ve hep aynı saatte geçtiği yerden geçen boz bir kuş.
- kısa don:** İç çamaşırı, kilot.
- koçluk:** Koyunlar için tohum olarak (koç) bırakılması düşünülen erkek kuzu.
- koyun alıcı:** Beyaz renkli, biraz daha etli olan tatlı alıç meyvesi.
- kök çapası:** Kökleri çıkarmak ve kesmek için kullanılan, çukur açabilen ucu sivri kazma.
- kölek:** Kuyruğunun şekline göre isimlendirilen bir koyun türü.
- köylü:** Yörük olmayanlara söylenen tabir.
- karnağrı:** Karnı kara, börülce.
- kurt ağzı:** bk. Gurt ağzı.

kürek yemişi: Kaktüs ağacının meyvesi.

mavi dil: Hayvanlarda görülen bir tür dil hastalığı.

mayoş: Mayhoş, ekşi.

mëlem: Merhem.

mıncırık: Ortasında bir kazığın olduğu ve enlemesine uzun kazığın yerleştirilmesi sonucu oynanan oyun.

mıstık: bk. Musdava.

mıtlak: Mutfak.

musdava: öz. is. Mustafa.

mustuk: bk. Musdava.

nuşamba: **1.** Muşamba, poşet. **2.** Tarla sularken içinden su geçen boru gibi büyük ve geniş hortum.

osuruklu Fatma: Pis kokan küçük yeşil böcek.

püseğen: Bir çeşit böcek.

püskül: Mısırın yeşil kabuklarının altındaki ve ucundaki ipliksi demet.

sarı su: Peynir suyu.

sıçanak: Tuvalet.

şevteli: Şeftali.

taylama: Bir erkeğin kendinden olmayan çocuğuyla beraber aldığı kadının arkasında gelen çocuğa verilen isim.

yoşan: Çok kullanıldığı için yıpranan ve eskiyen giysi.

zapırtı: Ayakları ses çıkararak yapılan kaçış, ayak sesi, gürültü.

zöven: Söven, bağ ve bahçe çiftlerinde kullanılan uzun kazıklar.

Sıfatlar

alatdayın: Herhangi, sıradan, gelişigüzel (Özellikleri insanlar kendilerinin değerli olduğunu anlatmak için "Ben alatdayın bir adam değilim" cümlesini kullanırlar.

civircik: **1.** Kıvırcık. **2.** Taze, yeni, güzel.

dibeç: Besili, derli toplu, tumbul. Hem insanlar hem hayvanlar için kullanılır.

firtik: Eli ayağı durmayan, her yeri karıştıran, hiç düzgün durmayan.

gandırğaç: Kandırğaç, kandıran, yalan söylemeyi adet edinen kimse.

gıbal arsızı: Aç gözlü, herhangi bir şeye hiç görmemiş gibi saldırıran.

gostalak: Övünen, böbürlenmiş, yürüyüşüyle eda saçan. Genel olarak kısa boylular için kullanılır.

gosti: bk. Gostalak.

gündüzleme: Yaramaz çocuklara söylenir.

ibil: Zayıf, cılız, hastalıklı, çok zayıf.

karı köylü: Karısının söylediklerini yapan, karısının tarafını daha çok sayan erkek. Yörede "garı köylü" şeklinde kullanımları da mevcuttur.

keme dişli: Dişleri seyrek insan.

kendini bilmez: Patavatsız, haddini bilmeyen insan.

kertgoda: Her şeyde kendi bildiğini okuyan, herkese baş kaldıran, kibirli, ukala insan.

kırkayak: Hileci, düzenbaz kimse. Bu tabir genel olarak mecazi anlamalarda kullanılır.

kısa gostak: Kısa boylu, bodur insan.

kümeli: Çok, çok fazla.

kütmelek: Eli ayağı tutmayan.

kütük belmesi: Çok kilolu insan, şişman.

miniminnâcık: Minicik, çok küçük.

ölü yüzlü: Yüzü bembeyaz olan ve hiç gülmeyen kimse.

paldım ağız(lı): 1. Çok boş ve gereksiz konuşan. 2. Büyük ağızlı.

pirimpis: Çok pis.

söbeke burun(lu): Büyük burunlu.

sürütge: Zibidi, ipsiz sapsız, herhangi bir iş yapmayı sürekli boş gezen kimse.

tevgente: Gördüğünün peşine takılan, gel denilen yere giden insan, serseri, kişiliksiz, onun bunun ardına takılan, uyuntu.

Fiiller

çakırda-: Ses çıkarmak, konuşmak.

çarpışdıriver-: Bir işi hızlı ve özensiz yapmak.

garçala-: Karıştırmak, özensiz ve hızlıca karıştırmak.

iğnik vur-: Yavrusu ölen hayvana başka bir yavruyu alıştırıp, kabullendirmek.

kerkil-: Zorlamak, patinaj çektirmek.

kerkilt-: Zorlamak, patinaj çektirmek.

kuyruğunu çel-: Hakından gelemek, baş edebilmek.

kürdüş-: Yaramazlık yaparak oynamak, tepinmek, çok ses çıkarmak.

nēdiş-: Ne iş yaparlar anlamında kullanılır.

tiski-: Tiksinmek.

zıñıt-: Rüzgarın esmemesi ve kavurucu sıcaklığın bir anda çöküp kalması.

ziñilde-: Sallanmak, titremek.

zivtle-: Mısır, nar gibi taneleri olan yiyeceklerin tanelerini gövdesinden ayırtmak.

Zamirler

ditdâ: İşte, daha, orada.

necikci: Ne iş yapar, kim, neyin nesi.

Zarflar

akkız yokarı: Tepesi aşağı anlamına gelir. Akkız yokarı olmak, akkız yokarı gitmek şekillerinde kullanımları mevcuttur.

nezât: Ne zaman.

öteberi: Olumsuz işler yapan kişiye böyle giderse aramız bozulacak, sonu kötü olacak anlamında kullanılır. Örnek: (Seninle öteberi bozuşacağız)

Ünlemler

a yēn: Şaşırınca kullanılan ve acaba anlamlarına gelen ünlem.

loyn: Seslenme ünlemi, len anlamında da kullanılır.

Deyimler

makaryozun kafasını kesmek: Yaptığı işi büyük olarak gören kişilerin yaptığı işin önemsiz olduğunu anlatmak için kullanılır.

2. Derleme Sözlüğü'nde Bulunmasına Rağmen Anlamları Eksik veya Farklı Verilen Kelimeler

İsimler

abacık: Gelincik.

ağırlık: Din adamı ya da kırık çıkık tedavisi yapanlara verilen şifa parası.

cibit: Çapak, göze inen beyaz leke.

cukka: Bir çeşit siyah renkli av kuşu.

emlik: Koyun, keçi yavrularının ilk doğduklarında koyuldukları çitten yapılan küçük ağıl.

gatık: Katık, tulum peyniri.

göynek: Yılanın deri değiştirme döneminde bir kenarda bıraktığı kabuğu.

karnı kara: Karnağrı, börülce.

kedilik: Üstü kiremit olan evlerde duvarla tahtaların birleştiği yerde kalan küçük boşluk.

kel: Küçük, ufak, minik.

kölük: Deve yavrusu.

köynek: *bk.* Göynek.

kölek: Serik yöresinde kuyruğunun şekline göre isimlendirilen bir koyun türü.

külük: Yufka ekmeği yapılırken küçük şekilde yapılan ve yağlanarak yenilen küçük yufka.

kürdün: Yayılda yetişen bir çeşit çalı bitkisi.

mataf: Gereksiz, alakasız iş yapan kişilere söylenir.

mavra: Yaprakları yeşil ve uzun olan, hayvanların yediği bir ot.

mes: Köylerde genellikle yaşlıların giydiği içi astarlı düz lastik ayakkabı.

micik: Bir çeşit küçük sinek, mucuk sinek.

muşmula: Yeni dünya.

söbeke: Söbek, taneleri alınmış mısır koçanı.

yuluk: Sapanda ayakkabı ya da deriden yapılarak taşı atmaya yarayan parça.

tebit: Köpeğe vermek için kepekten yapılan topak.

Sıfatlar

boğasak: Çok yiyen insan ve hayvan.

buz gibi: Tertemiz.

gavruk: Kavruk, sıcaktan yanmış, kararmış insan.

kenef: Yaptığı yenmeyen, pis, kirli, arabozucu insan. Genel olarak kadınlar için kullanılır.

zirgil: İşsiz güçsüz, içip gezen başıboş insan.

zobunduruk: **1.** Çok uzun boylu insan. **2.** Her şeyden bihaber olan insan.

Fiiller

gabala-: İnsan veya hayvanlar için karnını biraz doyurmak.

gımçın-: Bir şey söylemek ya da bir şey istemek için dolanmak, bir şey demeye çalışmak.

farıt- : Ezdirmek, eskitmek.

kımçın-: Bir şey söylemek ya da bir şey istemek için dolanmak, bir şey demeye çalışmak.

Ünlemler

guruk: Su içmesi istenen hayvana bu ses tekrar edilerek su içmesi sağlanır.

3. Derleme Sözlüğü'nde Serik Yörükleri Ağzındaki Anlamıyla Kullanılmasına Rağmen Serik, Serik Yörükleri veya Antalya Ağzına Ait Olduğu Belirtilmeyen Kelimeler

İsimler

ataşlık: Ateşlik, ateş yakmaya yarayan yer, ocak.

değişik: Süt toplama sırası.

dilkeç: Mangal için hazırlanan ince uzun pırzola et.

döşsek: Döşek, yatak, minder.

gınnap: Kendir ipi.

gupay: Av köpeği.

ilên: Leğen.

kışla: Yörüklerin hayvan sürüleriyle beraber kışı geçirdikleri yer.

kös: Sürünün önünde giden öncü nitelikteki koyun veya keçi.

sömek: Eğirilmiş ip yumağı.

tepit: Köpeğe vermek için kepekten yapılan topak.

tort: Peynir suyunun kaynatılması sonucu oluşan kahverengi renkli çökelek.

tükmük: Tükürük.

yay: Yaz mevsimi.

yoşañ: Çok kullanıldığı için yıpranan ve eskiyen giysi.

sıyrdım: Gözün alabileceği ölçüde az olan toprak parçası.

Sıfatlar

delimsirek: Deli gibi, deliye yakın, sersem, salak, yarım akıllı, akli az, aptal.

kelce: Küçücük, minicik, büyümemiş şey.

kelete: Canlılar için zayıf, cılız.

nakıs: İnatçı, aksi, huysuz.

Fiiller

müle-: İneklerin bağırması, melemek.

partılđa-: Çırpınmak, karşı gelmeye çalışmak, çok ses çıkarmak.

yoşañı-: Çok kullanıldığı için yıpranmak ve eskimek.

İkilemeler

ziğim ziğim: Ağır ağır ve çok fazla (Ziğim ziğim ter dökmek).

Edatlar

ellëem: Ellëm, herhalde, galiba, sanırsam.

SONUÇ

Çalışmamız neticesinde Antalya'nın önemli Türkmen yurdu ilçelerinden olan Serik ağzından derleme sözlüğüne önemli miktarda kelime katkısı yapılmıştır. Serik'te yaşayan ve Orta Asya kökenli Türkçe kelimeleri kullanmaya hâlâ devam eden Yörükler, Türk dili açısından önemli bir gruptur. Bu grup geçen uzun yıllara rağmen ağızlarındaki öz Türkçe kelimeleri konar-göçer bir yaşam sürdürdükleri ve bu sebeple yerli halkla 1970'li yıllara kadar fazla karışım göstermedikleri için kaybetmemişlerdir. Bu durum ağız-etnik köken, ağız-coğrafya ve ağız-kültür ilişkisinin bir sonucu olmalıdır.

Yöre ağzıyla ilgili harflerin kullanımına, kelimelerin telaffuzuna ve ses ile şekil bilgisi özelliklerine bakacak olursak şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Serik Yörüklerinde nazal n (ñ) kullanımının fazla olduğu tespit edilmiştir: "yoşañ, ziñgilde-" vb.
- Kelimelerde standart Türkiye Türkçesinde kullanılan f, k, p, t harflerinin v, g, b, d harfleriyle yer değiştirerek kullanıldığı görülmüştür.
- Standart Türkiye Türkçesinde "-(l)msl" şeklinde olan sıfat-fiil ekinin Serik Yörüklerinde "-(l)mslrAk" şeklindeki versiyonu tespit edilmiştir. Bu kullanım standart Türkiye Türkçesinde kullanılmamaktadır.
- Standart Türkiye Türkçesinde "erkeç" kelimesiyle birlikte kullanılan "-keç" isimden isim yapım ekine benzer bir ek Serik Yörüklerinde fiilden isim yapım eki olarak kullanılmaktadır. "dil-" fiiline gelen bu ek "dilkeç (dilenen pırzola et)" kelimesini üretmektedir.

- Standart Türkiye Türkçesinde alet isimleri yapan isimden isim yapım eki “-dUrUk” (Örn: boyunduruk) Serik Yörüklerinde ‘iriyarı, kaba’ anlamlarına gelen “*zobu, zobut, zobun*” kelimesine eklenerek kelimenin anlamını pekiştirmektedir. Serik Yörüklerinde “*zobunduruk*” genel olarak çok uzun boylu, iri yarı kimseleri anlatmak için kullanılmaktadır.
- Standart Türkiye Türkçesinde kullanılmayan “-ilt-” fiilden fiil yapım eki Serik Yörüklerinde “*kerk-*” fiiliyle beraber “*kerkiltmek*” şeklinde kullanılmaktadır. **kerkilt-**: Zorlamak, patinaj çektirmek anlamlarına gelmektedir.
- Bazı kelimelerde ünsüz ikizleşmesi tespit edilmiştir. Türkiye Türkçesinde Arapça-Farsça kökenli kelimelerde görülen ünsüz ikizleşmesi ağızlarda Türkçe kökenli veya yabancı kökenli kelimelerde de görülebilmektedir. Bu durum özellikle “k, l, s, ş, r, v” harflerinde görülmektedir. Bu ünsüz ikizleşmesi ağızlarda kelimelerin vurgusunu artırmak için kullanılmaktadır. Yörede tespit edilen “*döşşek, hamilleci, hacı yüssüğü, gukkumavık*” kelimeleri bu ünsüz ikizleşmesine örnektir.
- Standart Türkiye Türkçesinde görülmeyen pekiştirme yapıları Serik Yörüklerinde görülmektedir. “*pirimpis, mininnâcık*” pekiştirmeleri bu duruma örnektir.
- Standart Türkiye Türkçesinde “utan-” fiiliyle birlikte kullanılan “-gaç” fiilden isim yapım eki Serik Yörüklerinde “*doğur-*” ve “*kandır-*” fiillerine eklenerek standart Türkiye Türkçesinde kullanılmayan “*doğurgaç*” ve “*gandırkaç*” kelimelerini üretmiştir. Bu noktada Arapça kökenli olan “hamile” kelimesine yöre halkının Türkçe kökenli bir karşılık bulduğu söylenebilir. “*doğurgaç*” kelimesinin standart Türkiye Türkçesinde kullanılmasını Türk Dil Kurumu rahatlıkla önerebilir.
- Bazı kelimelerde ünlü düşmesi tespit edilmiştir. Hatta ünlü düşmesine bağlı olarak meydana gelen birleşik kelimeler mevcuttur. Bu kelimelerden bazıları şunlardır: “*garüzüm (gara/kara üzüm), elli (elli iki), depesüstü (depesi/tepesi üstü)*”.
- Standart Türkiye Türkçesinde kullanılmayan “I” isimden isim yapım eki Serik Yörüklerinde kullanılmaktadır. Bu eki alan kelimelerin ekli ve eksiz kullanımları arasında anlam olarak bir fark yoktur. Yörede kullanılan “*çakal-ı, yoşañ-ı*” gibi kelimelerde bu ek varlığını devam ettirmektedir.
- Serik Yörüklerinde özel isimlerin telaffuzuyla ilgili farklılıklar da vardır. Özellikle bazı isimlerin telaffuzu başka yerlerde hiç görülmemiştir. Yörede “*İbrahim*” ismi ‘*İbrām, İbirām*’, “*Mustafa*” ismi ‘*Musdava, Mustuk, Mustık*’, “*Havva*” ismi ‘*Havāl, Havilı*’, “*Süleyman*” ismi ‘*Sülūman, Süllü, Sülü*’, “*Raziye*” ismi ‘*Iraz*’, “*Ali*” ismi ‘*Alı*’, “*Mehmet*” ismi ‘*Mēmet*’, “*Ahmet*” ismi ‘*Āmat*’ şeklinde telaffuz edilmektedir. Özel isim telaffuzuyla ilgili daha birçok örneği bulmak mümkündür.
- Serik Yörüklerinde yabancı kökenli olup telaffuzu zor olan bazı kelimeler farklı şekillerde telaffuz edilmektedir. Özellikle “okalıptus” ağacı yörede “galiptos” şeklinde telaffuz edilmektedir.
- Serik Yörüklerinde Standart Türkçede görülen kelime başı ünlü türemesinin örnekleri mevcuttur. Özellikle “r-” ve “l-” harfiyle başlayan kelimelerde görülen bu durum serik Yörüklerinde de mevcuttur: “*ilimon (limon), ilēn (leğen)*” gibi.
- Bazı yabancı ve Türkçe kökenli kelimelerde harf ve hece düzeyinde ünsüz düşmeleri görülmektedir. Bu ünsüz düşmelerinin bazılarının sonucunda ünlü uzamaları ortaya çıkmaktadır. Bu noktada Serik Yörükleri ağzında uzun ünlülerin varlığını rahatlıkla söyleyebiliriz: “*mayhoş (mayhoş), acı eşi (acı ekşi), mēlem (merhem), ditdā (ditdaha)*.”

Serik Yörüklerinin kullandıkları yöresel çok sayıda deyim, atasözü, kalıp söz, dua ve beddua mevcuttur. Bu kültürel dil malzemeleri çalışmamıza dâhil edilmemiştir. Fakat yörede özellikle dünyaya mal olmuş Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti’nin ilk Cumhurbaşkanı “Makaryos (Makarios)”un isminin bir deyimde geçmesi dikkat çekicidir. Bu deyim bu

özelligi yüzünden çalışmaya dâhil edilmiştir: **makaryozun kafasını kesmek:** Yaptığı işi büyük olarak gören kişilerin yaptığı işin önemsiz olduğunu anlatmak için kullanılır.

Yukarıda dilsel özellikleri hakkında bilgiler verilen yöre ağzıyla ilgili önemli nitelikte söz varlığına ulaşılmıştır. Bu söz varlığı içerisinde öz Türkçe kelimeler olduğu gibi, standart Türkiye Türkçesinde kullanılan Arapça, Farsça ve Batı kökenli kelimelerin farklı söyleniş şekilleri de mevcuttur. Çalışma sonucunda elde edilen kelimelerin sayısal verilerine baktığımız zaman elde edilen sonuçlar tablo şeklinde aşağıda verilmiştir. Bu tabloya göre Serik Yörükleri ağzından, Derleme Sözlüğü'ne 200 adet söz varlığı katkısı sağlanmıştır. Teke yöresinde 16 Yörük boyunun varlığı düşünülürse ve bizim derlemelerimizin de özellikle Karakoyunlu ve Töngüçlü Yörükleri ağırlıklı olduğu göz önüne alınırsa, Serik Yörükleri ağzından Derleme Sözlüğü'ne yapılacak katkı bu 200 kelimedenden çok daha fazla olacaktır. Biz çalışmamızı 200 söz varlığıyla sınırlı tuttuk. Yöreye ilgili yapılacak diğer çalışmalarda bu katkı daha da artacaktır. Bizim çalışmamızda ulaşılan verilerin tablosu aşağıdadır:

Serik (Antalya) Yörükleri Ağzı	İsim	Sıfat	Fiil	Zamir	Zarf	Edat	İkileme	Deyim	Ünlem	
Derleme Sözlüğünde Hiç Bulunmayan Kelimeler	94	26	13	2	3	-		1	2	
Derleme Sözlüğü'nde Bulunmasına Rağmen Anlamları Eksik veya Farklı Verilen Kelimeler	23	6	4	-	-	-	-	-	1	
Derleme Sözlüğü'nde Serik Yörükleri Ağzındaki Anlamıyla Kullanılmasına Rağmen Serik, Serik Yörükleri veya Antalya Ağzına Ait Olduğu Belirtilmeyen Kelimeler	16	4	3	-	-	1	1			
Toplam	133	36	20	2	3	1	1	1	3	
Genel Toplam	200 adet									

KAYNAKÇA

- Aba, Veli (2012). *Yörükler ve Saçıkaraş Aşireti*, Adana: Sezen Ofset Matbaacılık.
- Ak, Mehmet (2010). Antalya'da Yörükler ve Yörük Kültürü, *Dünden Bugüne Antalya*, (2. Cilt), (s. 332-347), Antalya: Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.
- Ak, Mehmet (2013). Yörüklerin Günlük Hayatında Püse, *Yörtürk*, 18/108, s. 40-43.
- Ak, Mehmet (2015). *Teke Yörükleri (1800-1900)*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Ak, Mehmet (2017a). Yörüklerde Halk Hekimliği, *Jass Studies-International Journal of Social Science*, Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASS7124>, Number:57, Summer I, p. 395-405.
- Ak, Mehmet (2017b). Yörüklerde Halk Baytarlığı, *ASOS JOURNAL-The Journal of Academic Social Science*, Yıl:5, Sayı:50, Temmuz, s.51-60.
- Akar, Ali (2012). Ağız Araştırmalarında Yöntem Sorunları, *Turkish Studies / Türkoloji Dergisi* 1, Sayı:2, s. 41-43.
- Bölük, Ramazan (2012). *Serik Ağzı*, Antalya: T. C. Serik Kaymakamlığı Kültür Yayını.

- Bulut, Serdar (2013). Türkiye Türkçesi Ağzları Üzerine Çalışma Yapılmayan İl ve İlçeler, *TURKISH STUDIES-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 8/1, Winter, s. 1129-1149.
- Caferoğlu, Ahmet (1994). *Anadolu Diyalektolojisi Üzerine Malzeme*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Demir, N. ve Aydoğdu, Ö. (2008). *Giresun İli ve Yöresi Ağzları*, Giresun: Giresun Valiliği Yayınları.
- Demir, Nurettin (2012). Ağız Terimi Üzerine, *Türkbilig*, 4, s.105-116.
- Dünden Bugüne Antalya (DBA) (2010). (Bölüm Yazarı: Cemali Sarı), C. 1, Antalya: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.
- Ercilasun, Ahmet Bican (2000). *Kars İli Ağzları*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Erdem, Mehmet Dursun (2013). Ağız Sözlükçülüğü Üzerine. *TURKISH STUDIES-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8/95, 95-102.
- Erdem, M. D. ve Bölük, R. (2012). Antalya ve Yöresi Ağzları, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Gülensoy, T. ve Alkaya, E. (2011). *Türkiye Türkçesi Ağzları Bibliyografyası*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Gülsevin, Gürer (2002). *Uşak İli Ağzları*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karahan, Leyla (1996). *Anadolu Ağzlarının Sınıflandırılması*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kaştan, Y. ve Kaştan, Y. (2009). Antalya Yöresi Yörüklerinde Av, *Acta Turcica Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, Yıl:1, Sayı:1, Ocak, “Türk Kültüründe Av”, s.413-433.
- Küçükballı, Fatih Numan (2016). Bozkır (Konya) Ağzından “Derleme Sözlüğü”ne Katkılar, *Uluslararası Sempozyum: Geçmişten Günümüze Bokzır*, s. 643-658.
- Mecek, Süleyman (2014). *Serik Yöresi Tahtacı Alevilerinin Halk Bilgisi Ürünleri Üzerine Bir İnceleme*, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi (Danışman: Yrd. Doç. Dr. İbrahim Özkan).
- Tekin, F. ve Cantürk, S. (2014). Giresun ve Yöresi Ağzlarından Derleme Sözlüğü’ne Katkılar, *Diyalektolog*, 9, 33-46.
- Telli, Burak (2017). Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ağzlarında Geçen İkilemeler Üzerine Bir Değerlendirme, *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, 3/6, 133-149.
- Tokat, Feyza (2014). Çavdır Ağzından Derleme Sözlüğü’ne Katkılar, *TEKE-Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, Sayı: 3/1, s.153-166.
- Türk Dil Kurumu (2009). *Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2011). *Büyük Türkçe Sözlük*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yavuz, Serdar (2011). Türkiye Türkçesi Ağzlarında Bağlaçlar, *Diyalektolog*, Kış, Sayı:3, s.59-107.
- Yavuz, Serdar (2013). *Adıyaman İli ve Yöresi Ağzları*, Ankara: Turkish Studies Yayınları.
- Yavuz, S. ve Telli, B. (2013). İç Anadolu Bölgesi Ağzlarında Geçen İkilemeler Üzerine Bir Değerlendirme, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6/3, 376-402.
- Yelin, Davut (2014). *Şu Bizim Yörükler (Bozkırlılar, Karakayalılar, Karakoyunlular ve Diğerleri)*, Adana: Karahan Kitabevi.
- Yıldırım, Faruk (2012). Derleme Sözlüğü’ndeki Gizli Dil Verileri Üzerine. *TURKISH STUDIES-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 7/4, p.565-578.